"DANSKEREN"
— is —
THE ONLY SEMI-WEEKLY DANISH NEWSPAPER
Published in U. S. A.
is owned by
"The United Danish Evang. Luth. Church"
and is published by
Danish Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.

Danskeren

"DANSKEREN"
er det eneste danske Blad i Amerika, der udgaar
TO GANGE OM UGEN
udgivet af
Danish Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.
Prøvenummer sendes frit paa Forlangende.

Nr. 49. | Blair, Nebr., Fredag den 21. Juni 1912. | 21. Aarg.

Ved Konventionens Begyndelse.

Der er stor Spænding paa begge Sider.

Roosevelt og hans Folk protesterer imod Nationalkomiteens Afgørelse.

Følgende meddeles efter det norske Chicago-Blad „Skandinaven" af Tirsdag Morgen:

Nu, da alle Contestsager vedrørende Delegater til den republikanske Nationalkonvention er blevet afgjort af Nationalkomiteen, 233 i Præsident Tafts Favør og kun 19 for Roosevelt, og den foreløbige Liste over akkrediterede Delegater er opgjort og i hvert Fald paa Papiret viser en Majoritet for Taft, er Spændingen over, hvad der vil hænde, naar Nationalkonventionen træder sammen, tiltaget.

Fra Roosevelt-Siden, der nu er under Ledelse af Mr. Roosevelt personlig, raabes fremdeles paa Tyveri og Fusk, og at Nationalkomiteens Kendelser ikke vil blive godkendt.

Stillingen er saa tilspidset, at der allerede tales om, at Konventionen straks efter, den træder sammen, vil blive brudt op, og at to særskilte Konventioner vil blive afholdt.

Roosevelt Tilhængerne er besluttet paa, at Konventionen ikke skal blive organiseret med de omstridte Delegater, som blev givet Sæde af Nationalkonmiteen, og for at drive dette igennem vil de forlange „Roll Call" ved den første Sag, som kommer op. Anledningen vil uden Tvivl blive given, naar Guvernør Johnson fra California forsøger at kaste de 26 Stemmer fra California ved Valget af den midlertidige Formand. Guvernør Johnsons Ret til at kaste 26 Stemmer vil blive bestridt af de to Taft Delegater, som blev tilkendt Sæde af Nationalkomiteen.

Roosevelt-Sidens Plan er da at forlange, at den af Nationalkomiteen opgjorte Delegatliste skal forkastes og i Stedet herfor antoges en, hvori de 70 eller 80 Delegater er medtaget, som Roosevelt paastaar er stjaalet fra ham. Dette vil af alle Kræfter blive bekæmpet af Taft-Siden, og Kampen vil dermed være i fuld Gang.

Som Kandidat for midlertidig Formand for Konventionen er Roosevelt-Faktionen blevet enig om at opstille Senator Borah fra Idaho. Taft-Faktionens Kandidat er Senator Root fra New York. Guvernør Hadley fra Missouri er af Roosevelt udset til at føre Ordet.

Delegationerne til Nationalkonventionen fra de forskellige Stater, losset af talrige Venner, er i de sidste Dage strømmet ind til Byen. Blandt dem, som kom ind Lørdag, var California Delegationen i et Antal af 26, heraf to Kvinder, de første, der nogen Sinde er valgt som Delegater til en Nationalkonvention. De to Delegater, som blev forkastet af Nationalkomiteen, Charles S. Wheeler og Philip Bancroft, fulgte ogsaa med, og begge udtalte sig tilfredsstillende om at beholde deres Sæder. De to kvindelige Delegater er Mrs. Frances Colling Porter fra Los Angeles og Mrs. J. W. Bianey fra Saratoga. Delegationen blev mødt af Guvernør Johnson og Marscherede med Flag og Faner først til Roosevelt Hovedkvarteret i Congress Hotel og derefter til Auditorium.

Blandt dem, som ankom Søndag og gjorde sig særlig bemærkede, var Delegationen fra Oklahoma med et 200 Mand stærkt Følge, desuden Delegationer fra Texas, Alabama og andre Sydstater. Tre af New England Delegationerne kom ogsaa, nemlig fra Connecticut, Massachusetts og New Hampshire. Der var 60 Mand i Connecticut-Følget. Alle Statens Delegater er for Taft. I Massachusetts-Følget var 80 Deltagere. De 36 Delegater er ligelig delt mellem Taft og Roosevelt, og de otte Delegater „at large" bar Roosevelt Badges, trods de af Roosevelt er anmodet om at stemme for Taft.

To store Demonstrationer vil blive holdt for Roosevelt i Dag.

Den første vil blive en Reception i Congress Hotels Lobby, egentlig kun beregnet paa Roosevelt-Delegater; men det er sandsynligt, at Tusinder andre vil ogsaa slippe ind.

Den anden er Massemødet Kl. 8 i Auditorium. Roosevelt vil blive den eneste Taler, og hans Tale ventes hovedsagelig at ville dreje sig om, hvad han mener om Nationalkomiteen og dens „Steam Roller" Taktik. Han vil blive introduceret af Alexander H. Revell.

Der er allerede kommet Anisøgninger fra over 10,000 om Adgangsbilletter. Der er kun 4200 Sæder, og igen flere vil blive indladt.

Paa Platformen sammen med Col. Roosevelt er der gjort Plads for alle Roosevelt Lederne, som nu er i Byen.

De første to Rækker Sæder i Salen er reserveret for Grand Army Veteraner, som har optaget Kampen for Roosevelt.

Første Dags Værk

Roosevelts Folk taber det første Slag.

Chicago, 18. Juni. — Just før Wisconsin-Delegationen begav sig til Coliseum, vedtog den enstemmig at foreslaa Guv. McGovern til midlertidig Ordstyrer. Det sagdes, at Roosevelts Folk ogsaa vilde stemme for ham. Man paastod, det vilde være en stor Roosevelt Sejr. — New Yorks Delegation ankom Kl. 10,40, anført af Barnes. Rosewater fortalte Barnes, just før han besteg Platformen, at Taft vilde kontrolere. Kl. 11 var Salen halvt fyldt, og totrediedele af Delegaterne var i deres Sæder. Pennsylvania-Delegaterne udbød Penrose og hyldede Bill Flynn. Tidligere Vicepræsident Fairbanks modtoges med en Ovation, da han kom. De to kvindelige Delegater fra California fkænkedes ikke megen Opmærksomhed. Salen var pakfuld, og der var Trængsel i Gangene da Rosewater lidt over Middag kaldte Mødet til Orden. Han forsøgte at fortælle Delegaterne, at det første vilde blive at lage et Fotografi af Forsamlingen, men hans Stemme kunde ikke høres. Politiet gjorde rydligt i Gangene.

Lederne paa begge Sider nægter at give Udtalt af deres Platform. Alle rejste sig, da „Star spangled banner" spilledes.

Rev. Father Callaghan, en katolsk Præst i Chicago, holdt Aabningsbøn. Guv. Hadley fra Missouri foreslog at forandre den midlertidige Delegatliste, som var vedtaget af Nationalkomiteen. James Watson fra Indiana fremsted og gjorde den Ordensbemærkning, at Guv. Hadleys Forslag var ude af Orden, indtil Konventionen var organiseret. Ordstyrer Rosewater mente, at Watsons Bemærkning var vel anbragt, men han vilde give hver Side 20 Minutter til at debatere Spørgsmaalet.

Efter at flere, særlig af Roosevelts Venner havde udtalt sig og hævdet, at Konventionen havde Magt til at forandre Komiteens Bestemmelser, afviste Rosewater Hadleys Forslag som uparlamentarisk og ude af Orden. Derpaa nominerede han paa Komiteens Vegne Senator Root som midlertidig Ordstyrer. Denne Nomination fulgtes af en anden. Henry F. Cochene stod frem paa Platformen og nominerede Guv. McGovern „en sand Progressiv", som midlertidig Ordstyrer. Flere sekonderede denne Nomination.

Chicago Konventionen bliver muligvis dobbel.

Roosevelt Medlemmerne paa Kredentials Komiteen trækker sig tilbage.

Demonstration for Guvernør Hadley.

Det første Slag mellem Tafts og Roosevelts Tropper stod i Tirsdags, da det lykkedes de første at vælge U. S. Senator Elihu Root fra New York som Ordstyrer med 558 Stemmer mod 502 for Guvernør Mc Govern fra Wisconsin. 14 Stemmer var spredte og 4 stemte ikke.

Efter dette fulgte en længere Tale af Mr. Root, hvori han paa det kraftigste mindede Konventionen om Præsident Tafts fortræffelige Administration, fremhævende de mange økonomiske Reformer, der var gennemført de senere Aar, hvilket, mente Senatoren, burde være tilbørlig Grund til at give Mr. Taft Nominationen.

Men Roosevelt Tilhængere var ikke overbeviist. De stillede i Onsdags Forslag om Fordring paa 92 kontesterede Taft-Delegater med det Formaal at indsætte Roosevelt-Mænd i deres Pladser.

Guvernør Hadley fra Missouri ledte Angrebet. Han hilsedes med en Times vedvarende Hurraraab og Jubel fra Roosevelt Tilhængerne. Selv adskillige fra Tafts Lejr deltog i Demonstrationen. Raabet: „Tre Hurraraab for Hadley, den næste Præsident for de Forenede Stater" genlød Gang efter Gang, saa Bygningen rystede. Imidlertid, da den øjeblikkelige Begejstring var forbi, og Stemmeafgivningen fandt Sted, faldt Forslaget med 510 Stemmer mod 564.

Det længe ventede Bræk i de republikanske Rækker kom Onsdag Aften. Roosevelt Mændene under personlig Ledelse af Obersten selv, begyndte at lægge deres Planer for selvstændig Handling i den republikanske National-Konvention. Som en Forløber for hvad man venter vil ske de nærmest følgende Dage, trak Roosevelt Medlemmerne paa Kredentials Komiteen sig tilbage med samt deres Fordring paa de kontesterede Delegatsæder i Konventionen.

Oberst Roosevelt var stadig Midtpunktet i en Række Diskussioner og Smaataler, forsøgende at komme til Klarhed over, hvor stort et Antal af Delegatere vilde gaa med ham for at holde Konvention et andet Sted i Byen, eller hellere i en Del af Bygningen, hvor de holdt sig. I Tilfælde et saadant Skridt blev nødvendigt.

„Hvad mig angaar", sagde Roosevelt til sine Delegater og Raadgivere, „jeg er færdig. Hvis De stemmes ned, haaber jeg, at De, den rette og lovmæssige Majoritet af Konventionen, vil organisere Dem som saadan, og De vil gøre det, hvis De har Mod og tør følge Deres Overbevisning."

— — —

Trods Tafts Ledernes Sejr for Ordstyrerposten i Konventionen og Roosevelts mislykkede Forsøg paa at vinde de 92 kontesterede Delegatsæder i Konventionen, herfter der dog alt andet end Sejrstryghed hos de sejrende.

Den norske Kirke og Udstillingen 1914.

Det er betegnende for det norske Folk og den norske Kirke, at man straks, der er bleven planlagt en Udstilling i Kristiania for 1914, fra kirkelig — Indre-Missions — Side har sat sig i Bevægelse for at faa en Kirkebygning paa Udstillingspladsen.

Først havde man tænkt at bygge en Stavkirke, men har nu besluttet at opføre en moderne Kirkebygning, der skal være en Slags Model for en Nutidskirke ude paa Landet.

Det er — ifl. „Kristl. Ukebl." — Meningen, at Kirken i Udstillingstiden skal anvendes til Gudstjenester med Klokkeringning og Morgenandagt samt Prædiken om Søndagene.

Desuden skal der i Kirken findes Fremstillinger af de forskellige kristelige Virksomheders Udvikling gennem de svundne 100 Aar.

Udgifterne til Planens Gennemførelse skal bestrides gennem frivillige Gaver.

Udstillingskomiteen har udtalt, at den satte megen Pris paa, om en saadan Kirkebygning kom i Stand.

„Paa en Udstilling," har Udstillingskomiteens Formand, Arkitekt Prydtz, udtalt, „kan der være meget, der drager ned. Vi sætter derfor stor Pris paa at faa en Kirke, hvis Klokker kalder til Andagt og Opbyggelse.

Thi Udstillingskomiteen ønsker, at dette skal blive en alvorlig Udstilling."

Ja, der synes ganske vist at være en betydelig Forskel paa en norsk og en dansk Udstillingskomite. Men mon Skylden ikke for en stor Del ligger hos Kirkens Mænd, naar der kun bliver rejst Olmonumenter, og ikke Kirkebygninger?

Hundredaarige.

For ikke længe siden gav det engelske Verdensblad Times en Statistik over Hundredaarige i forskellige Lande, og vi tager ikke i Betænkning at gengive den uden dog at ville indestaa for dens uimodsigelige Korrekthed, skriver „Østjællands Folkeblad."

England selv stiller med 146 Mænd og Kvinder paa over hundrede Aar, Skotland har 46, Irland 578, Frankrig 213, Tyskland 78, Norge 23, Sverrig 18, Belgien 6 og Spanien 106.

I Svejts, hvor man dog lever under lykkeligere Forhold end i Irland, findes der ikke en eneste Hundredaarig, hvorimod der brystet af dem i Balkanstaterne; 1084 i Rumænien, 2883 i Bulgarien og 578 i Serbien.

Man vil lægge Mærke til, at de mest civiliserede Lande efter denne Statistik har de færreste Hundredaarige. Maaske det mindre nerveoprivende Dagdriverliv, de mere primitive Mennesker fører, virker forlængende paa Livet, eller maaske nogle af Forfængelighed lyver sig nogle Aar paa og enkelte har kanske ikke Begreb om deres virkelige Alder.

Velgørende Regn.

Bismarck, N. D., 17. Juni. — En og en halv Tomme Regn faldt i Midten af forrige Uge over den vestlige Del af Nord Dakota. Her blev bragt ind til Byen fra Mott sidste Torsdag Rugstraa, som maalte seks Fod. Ogsaa i Burleigh Co. er Vinterrugen over en Mands Højde. Regnet var overordentlig velgørende for Vinet og intesaaet Korn.

Jorden rundt.

I Galatz har en Professors 8-aarige Søn overhældt sin sovende Fader med Petroleum og sat Ild paa. Professoren døde af Brandsaarene. Drengen siger, at Faderen havde mishandlet hans Moder.

*

Mangemillionæren Widener i Filadelfia, der mistede en Søn ved „Titanic"-Katastrofen, skal til Minde om Sønnens Død have skænket 5 Mill. Doll. til Opførelsen af et Hjem for vanføre Børn.

*

Konstantinopel, 5. Juni. Det er nu konstateret, at der ved Branden i Stambul blev ødelagt 1121 Huse, 119 Butikker, 3 Moskeer, 7 Skoler, 2 Badeanstalter og 1 muhamedansk Kloster. Skaden anslaas til 20 Mill. Francs.

*

Skud i Retssalen. Paris, 1. Juni. I Ovonnaux (Departement Ain) trængte en Arbejder i Gaar ind i Retssalen og forlangte nogle Aktstykker udleverede. Da man nægtede ham dette, trak han en Revolver frem, dræbte en Skriver og saarede Dommeren.

*

Brand om Bord. Liverpool, 3. Juni. Om Bord i Cunard Damperen „Carmania", der ligger i Dok her, udbrød der i Aftes Ild. Da Branden var slukket efter 4 Timers Forløb, var alle Saloner og Kahytter paa de fire øverste Dæk fuldstændig ødelagte. Damperen skulde paa Tirsdag have tiltraadt Rejsen til New York, men den Tur er nu aflyst.

*

Zapata slaaet og saaret. Merico, 17. Juni. General Robles slog sidste Lørdag i et to Dages Slag Oprørsgeneralen Zapata i Staten Morales. Dette betragtes som Dødsstødet for Revolutionen i den sydlige Del af Landet. General Zapata blev saaret, 300 Oprørere faldt og 200 blev taget til Fange. Resten af hans Hær flygtede i Nordøn.

Da General Orozco vil møde en lignende Skæbne, anses Revolutionen for at være brudt.

*

Hertuginden af Connaught syg. Montreal, 4. Juni. Kirurgen Garrow er i Aftes afrejst med Ekstratog til Quebec for at foretage en Operation paa Hertuginden af Connaught, der menes at være angreben af Blindtarmsbetændelse.

(Senere): Hertuginden af Connaughts Befindende har senere bedret sig, saa at Operationen maaske ikke vil vise sig nødvendig.

*

Sibiriens Opdyrkning. Fra Rusland udvandrede i 1909 til Siberien 707,000 Personer, i 1910 165,000 Personer og 1911 226,000 Personer. Nedgangen i Udvandringen synes at hænge sammen med, at Udstykningen af Jorden ikke holder Skridt med Indvandringen. Ved Begyndelsen af indeværende Aar ventede saaledes 250,000 Personer paa at faa tildelt Grund.

*

Biskop og Millionbedrager. Paris, 3. Juni. Mod Biskop Castellan i Digne (Dep. Basses Alpes) er der rejst Anklage for at have bedraget Seminarier og Velgørenhedsanstalter i Bispedømmet til et samlet Beløb af 900,000 Francs. Biskoppen tilbageviste i Gaar fra Prædikestolen bestemt denne Sigtelse. Hans Sag vil komme for Retten den 13. ds.

Stjaalne Militær-Dokumenter. Berlin, 3. Juni. Efter hvad Bladene meddeler, har der afvigte Nat i Artilleri Depotet i Spandau fundet et Indbrud Sted. det skal være lykkedes Tyvene at bemægtige sig 100 Tegninger af vigtige Konstruktioner af Skytsdele. Tyvene har opbrudt et Skab, hvori Tegningerne opbevaredes, og ladet alt andet urørt.

*

Uroligheder paa Cypern. Fra Cypern. meldes, at den derværende Overkommissær har udstedt en Proklamation, hvori erklæres, at Byen Limassol indtil videre vil blive besat af britiske Tropper, da den tilligemed de omliggende Distrikter er bleven et Arnested for Forstyrrelser af den offentlige Orden. Møder, til hvilke Myndighederne ikke har givet Tilladelse, vil blive opløste, om fornødent ved Hjælp af Tropperne.

*

Situationen i Kina. Fra Peking meldes, at der igen er udbrudt Uroligheder i den sydlige Del af Provinsen Shansi i Nordkina. Soldater, der tilhører et hemmeligt Forbund, røver og plyndrer. Ogsaa i Shantung gører det betænkeligt. Fra Provinserne strømmer der Telegrammer ind til Ministeriet og Senatet med Opfordringer til ikke at stadfæste det store Laan. Hæren siges at være villig til at modtage en Del af sin Løning i nationale Papirspenge.

*

Røret paa Balkan. Saloniki, 4. Juni. Fadil Pascha meddeler: Siden i Søndags har store Skarer Arnauter (eller Albanesere) samlet sig i Omegnen af Ipek. Pludselig gennembrød de i et Antal af 4000 Mænd de fremskudte Troppers Stilling. Efter en voldsom Kamp lykkedes det Tropperne delvis at trænge Arnauterne tilbage og at redde Ipek. Fadil Pascha maatte hurtigst muligt afsende 2 Bataillioner dertil, og ved Hjælp af disse lykkedes det Tropperne at blive Herre over Angriberne.

*

Brand i Konstantinopel. Konstantinopel, 4. Juni. Kl. 10 i Gaar Formiddags udbrød der her en voldsom Brand, der begyndte i Nærheden af Justitspaladset. Branden varede i 12 Timer. Det vides endnu ikke, hvor mange Huse der er brændt; men der opgives mellem 1000 og 23000, bl. a. 6 Moskeer, 5 Skoler og 3 Badeanstalter samt den teologiske Højskole. Talrige Telegraf- og Telefonledninger er ødelagte. Politiet har arresteret et stort Antal Tyve. Over en Snes Personer er saarede. To Betjente, der var saarede, er døde i Nat. Forsikringsselskabernes Tab anslaas foreløbig til 3½ Million Fr.

*

Fra Portugal. Ved et Studentermøde paa Universitetet i Oporto er det kommen til alvorlige Uroligheder. Studenterne kastede alt Inventar paa Gaden, saa Militær maatte genoprette Ordenen. Universitetet blev derefter foreløbig lukket.

I Portugal finder i disse Dage Processen Sted mod Deltagerne i forskellige Sammensværgelser mod Republikken. Lørdag 25. Maj angreb Demonstranter uden for Retsbygningen forskellige af de anklagede, der skulde føres bort i Fangevogne, og saarede flere af dem. Paa et andet Sted i Byen gennembrød Mægden Troppeeskorten og væltede Fangevognen. Det lykkedes dog Tropperne at bringe Fangerne tilbage til Fængslet.